

Collegevoorstel

Documentnummer GZDGWB/
Portefeuillehouder Jacoline Hartman
Datum voorstel 26 februari 2024
Datum collegevergadering 9 april 2024
Team ROW

Bijlage(n)

1. Evaluatie Deil
2. Memo Generieke aanpak Kansenskaart
3. Generieke opzet communicatie en participatie bij de Kansenskaarten

Onderwerp

Kansenskaarten: Evaluatie Deil en generieke aanpak volgende 4 kernen

Beslispunten

1. Op basis van de evaluatie kansenskaart Deil de generieke aanpak Kansenskaarten en de generieke opzet voor communicatie en participatie als kader vast te stellen voor de komende vier kansenskaarten in 2024.
2. Na de evaluatie van deze vier kansenskaarten de volgende tranche van kansenskaarten vast te stellen.

Beoogd effect

Het opstellen van een Kansenskaart voor kern effectiever en efficiënter maken en in de basis voor verschillende kernen een gelijke aanpak en doelstelling als vertrekpunt hanteren. Dit zorgt voor eenduidigheid naar in de inwoners van de betreffende kernen.

Inleiding

De Omgevingsvisie West Betuwe uit 2022 geeft op hoofdlijnen de ambities tot 2040 voor de gemeente op basis van 7 thema's en bevat algemeen geformuleerde gebiedsuitwerkingen voor de kernen. Voor de kernen is op de kaart van de Omgevingsvisie de bestaande situatie in beeld gebracht en is de volgende passage opgenomen: *'de gebiedsuitwerking per kern wordt gekoppeld aan het opstellen en actualiseren van de kernagenda's waarin per kern met inwoners de ambities en vraagstukken verder worden geformuleerd en aangescherpt'*. De uitvoering van de gebiedsuitwerking per kern is reeds doorgelegd naar:

- Het programmaplan Wonen (versie 0.95): *"Uiterlijk 2026 zijn er voor alle 26 kernen kansenskaarten opgesteld voor o.a. extra woningbouw tot en met 2023 en daarna. In 2024 vindt er een evaluatie plaats van de dan afgeronde trajecten voor de eerste 7 kernen"*.
- De programmabegroting 2023: *"We stellen voor 7 kernen een ruimtelijke kansenskaart op"*.
- De programmabegroting 2024: *"Kansenskaarten voor Heukelum, Tricht en Spijk"*.
- Besluit voor Deil en Haaften en pilot voor 5 kernen (besluit college 2 november 2021, informatiebijeenkomst 30 augustus 2022 en besluit college 18 oktober 2022 over Tricht en Hellouw)

Op 2 november 2021 heeft het college besloten tot het opstellen van een Kansenskaart voor Deil. Hierbij is tevens besloten dat na afronding van deze Kansenskaart een evaluatie zou plaats vinden. Eind 2023 is de Kansenskaart Deil door u vastgesteld en is de evaluatie uitgevoerd. Op basis van deze evaluatie en klankborden binnen de vakdiscipline is een generieke aanpak voor het opstellen van een Kansenskaart uitgewerkt. De ambtelijke organisatie staat voor de opgave in 2024 in ieder geval voor de kernen Heukelum, Tricht, Haaften en Spijk een Kansenskaart op te stellen. Dit is een omvangrijke werkopgave. Zo zijn vanuit de gemeente verschillende domeinen (fysiek, realisatie, sociaal) betrokken. En loopt de uitwerking via een intensief participatieproces met inwoners en diverse partijen uit de kern. Inhoudelijk en organisatorisch komt er dan ook veel bij kijken om deze werkopgave te realiseren. Een generieke aanpak maakt het mogelijk effectief en efficiënt de uitvoering op te pakken en vormt de basis voor een kernspecifieke maatwerk procesgang.

Samenvatting

Onderdeel van het besluit tot het opstellen van een kansenskaart voor Deil is het na afronding uitvoeren van een evaluatie. Op basis van deze evaluatie en klankborden binnen de vakdiscipline is een generieke aanpak uitgewerkt met het oog op een effectieve en efficiënte uitvoering van de volgende 4 Kansenskaarten.

Besluitgeschiedenis

- Collegebesluit 2 november 2021: opstellen kansenskaart Deil en Haaften en doorlopen van pilot van 5 kansenskaarten.
- Collegebesluit 18 oktober 2022 over Tricht en Hellouw
- Collegebesluit 17 januari 2023: vaststellen van matrix en het algemene en specifieke kader van de kansenskaart.
- Collegebesluit 28 november 2023: vaststellen kansenskaart Deil
- Collegebesluit 26 maart 2024: Programmaplan Wonen voorleggen aan gemeenteraad
- Collegebesluit 3 oktober 2023 programmabegroting 2024: Heukelum, Tricht en Spijk

Argumenten

1.1) *Nu de pilot Deil is afgerond, is dit een geschikt moment om het proces van de kansenskaart Deil te evalueren;*

In 2022 en 2023 is hard gewerkt aan het opstellen van de kansenskaart Deil. Om de kansenskaart op te kunnen stellen is een instrumentarium ontwikkeld en is een participatiedocument opgesteld. Op basis van het instrumentarium is de kansenskaart Deil opgesteld, bestaande uit een kaart, een toelichting en een Handreiking. Op basis van het participatiedocument is een intensief participatieproces doorlopen met verschillende stakeholders uit het dorp.

U heeft onlangs de kansenskaart Deil vastgesteld en ook een eerste besluit genomen over woningbouw in Deil, waarbij de kansenskaart heeft gefungeerd als toetsingskader.

De kern Deil is door u in 2021 aangewezen als pilot voor de kansenskaarten. De andere kernen die een onderdeel vormen van deze pilot, worden nu opgestart. Het is daarom een geschikt moment om de evaluatie van de kansenskaart Deil aan u voor te leggen. De evaluatie van het proces rondom de Kansenskaart Deil is besproken met de deelnemers aan het proces, waaronder de Dorpsraad, de klankbordgroep, de projectgroep en de ambtelijk opdrachtgever. De evaluatie is uitgevoerd in september 2023, toen de kansenskaart aan u is voorgelegd ter vaststelling.

1.2) *De evaluatie heeft zich gericht op de inhoud, het proces en de participatie;*

Omdat meerdere stakeholders gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om het proces van de kansenskaart Deil te evalueren, is een goed beeld ontstaan op drie aspecten:

Inhoud

1. De haalbaarheidsanalyse voor de ontwikkellocaties uitvoeren bij de start van de kansenskaart
2. Bij de start rijks- en provinciaal beleid in beeld brengen en de gevolgen hiervan betrekken bij het opstellen van de kansenskaart.
3. In het kader van het actievere grondbeleid gesprekken voeren met grondeigenaren over mogelijke ontwikkeling van gronden. Deze gesprekken in een eerder stadium voeren.

Proces

1. In de Maptionnaire zijn veel vragen opgenomen. De respons op de Maptionnaire was massaal. Het grote aantal reacties moet worden verwerkt. In de evaluatie is de wens geuit dat de gestelde vragen in de Maptionnaire beperkt moeten blijven tot de drie belangrijkste onderwerpen uit de kernagenda en de zoekgebieden, die uit de

inventarisatie als 'kans' naar voren zijn gekomen. De Maptionnaire moet effectief worden ingericht, zodat geen vragen worden gesteld die niet relevant zijn voor de kansenskaart.

2. De visie die door de kern is opgesteld en de kernagenda zijn een belangrijk onderdeel van de inventarisatie van de kansenskaart. Door de bewoners wordt dit gewaardeerd.
3. De acties die voortkomen uit de kansenskaart, krijgen een plaats op de kernagenda.

Participatie

1. Verschil van inzicht tussen de Dorpsraad en de klankbordgroep over de kansenskaart. Daarom het gehele proces volgen met één klankbordgroep.
2. Bij de participatie uitsluitend haalbare locaties op de kaart aanduiden, zodat geen verkeerde verwachtingen over locaties worden gewekt.
3. Duidelijke opzet om te komen tot de samenstelling van de klankbordgroep. Hier niet van af wijken gedurende het proces.

De gehele evaluatie vindt u in bijlage 1. Uiteraard is de evaluatie input voor de generieke aanpak die nu aan u wordt voorgelegd.

- 2.1) *De generieke aanpak voorkomt dat per kern opnieuw keuzen gemaakt moeten worden of vraagstukken ontstaan over proces, organisatie en beoogd resultaat.*

De gemeente West Betuwe bestaat uit 26 woonplaatsen en daarmee dienen er in theorie 26 Kansenkaarten te worden opgesteld. Het participatieve karakter van de Kansenkaart maakt dat de uitwerking een intensief proces is, dat zorgvuldig doorlopen dient te worden. De generieke aanpak biedt duidelijkheid over verwacht resultaat, de stappen die doorlopen worden en hoe verantwoordelijkheden en besluitvorming georganiseerd is. Tevens geeft de generieke aanpak de ambtelijke organisatie inzicht in de benodigde inspanning voor het opstellen van een kansenskaart. Dit maakt het mogelijk te sturen op planning en capaciteit binnen de ambtelijke organisatie. De generieke aanpak bestaat uit definiëren van scope & doel, organisatiestructuur, procesbeeld en doorlooptijden & capaciteit.

In bijlage 2 vindt u het memo met de generieke aanpak met bijbehorende schema's en modellen. De generieke aanpak is mede met kennis uit de evaluatie Deil gevormd.

- 3.1) *Zo ontstaat uniformiteit in het participatieproces bij de vier kansenskaarten:*

Bij het opstellen van de kansenskaarten is de inbreng van de bewoners van de kern van belang om de kwaliteit van de kansenskaarten te verhogen en om ervoor te zorgen dat er draagvlak ontstaat voor de kansenskaart en de acties die hieruit kunnen volgen.

Op basis van de Participatieverordening wordt deze generieke opzet aan u voorgelegd. De stappen die genomen moeten worden om een kansenskaart op te stellen, zijn bij elke kern gelijk. Op basis van deze te nemen stappen is de generieke aanpak van de participatie vorm gegeven.

De generieke opzet voor communicatie en participatie van de vier kansenskaarten bestaat uit:

1. De opgave/ Het doel
Het doel van de kansenskaart is om per kern de kansen voor de ruimtelijke en maatschappelijke leefomgeving in beeld te brengen. Ook is de kansenskaart het

toetsingskader voor nieuwe verzoeken en initiatieven voor de ruimtelijke en maatschappelijke leefomgeving nu en in de toekomst.

2. De omgeving en de spelers

We stellen voor elke kern een stakeholdersanalyse op.

3. De Kernboodschap

De ruimte waarin we wonen, werken en recreëren is beperkt. In <naam dorp of stadje> willen we fijn wonen en leven. Niet alleen nu, maar ook in onze toekomstige levensfasen. Ook volgende generaties hebben huizen nodig. We willen huizen voor onze kinderen of om in een volgende levensfase zelf in te wonen. We willen ook wonen in een dorp of stadje met voorzieningen, zoals een school, winkels of mogelijkheden om te sporten, te recreëren en/of elkaar te ontmoeten. Hoe houden we hierbij ook rekening met ruimte voor andere manieren om energie op te wekken en de gevolgen van de klimaatverandering op te vangen? We moeten keuzes maken voor een inrichting die toekomstbestendig is. Welke opgaven en kansen zijn er in <naam dorp/stadje>? Samen brengen we ze in beeld in de Kansenskaart <naam dorp/stadje>. Denk mee over de toekomst voor <naam dorp/stadje> waarin het fijn wonen, werken en/of recreëren is.

4. De aanpak

Product: communicatie- en participatiekalender.

Voorgestelde participatievormen: klankbordgroep, 'Maptionnaire' en omgevingsdialoog.

5. De evaluatie

Hoe voeren we de evaluatie uit? Intern en extern.

In bijlage 3 vindt u de communicatie en participatie bij ontwikkeling kansenskaart (format om per kern tot een aanpak te komen). Aan u wordt voorgesteld om dit format vast te stellen.

3.2) Op basis van deze generieke aanpak wordt voor elke kern een maatwerk participatieplan opgesteld.

Bij het opstellen van het maatwerk participatieplan is ruimte voor 'lokaal' maatwerk. Als blijkt dat in de kern de participatie op een andere manier moet worden ingevuld, bieden we hiervoor (gemotiveerd) ruimte. Hierbij houden we rekening met: draagvlak – kosten – doorlooptijd - uitvoerbaarheid

Het maatwerk participatieplan voor elke kern wordt middels een memo aan u voorgelegd.

Kanttekeningen

4.1) Een generieke aanpak voor proces en resultaat kan een kern het gevoel geven dat er geen ruimte is voor maatwerk;

Een generieke aanpak kan het gevoel geven dat geen ruimte is voor kernspecifieke vraagstukken of oplossingen of dat de uitwerking van de Kansenskaart als een in beton gegoten stramen wordt uitgerold.

Financiën

Dekking voor opstellen van de volgende 4 kansenskaarten is via het budget kerngericht werken.

Communicatie en Participatie

Communicatie en participatie is één van de kernpijlers voor het opstellen van een kansenskaart. Bijlage 3 bevat het gehele plan hiertoe en is in samenwerking met de communicatieadviseur opgesteld.

Uitvoering/Planning

1. Besluitvorming over de evaluatie Kansenskaart Deil leidt niet tot vervolgstappen.
2. Met besluitvorming over de generieke aanpak Kansenskaarten en de generieke aanpak voor communicatie & participatie kan formeel gestart worden met het naar buiten treden in de kernen Tricht, Haaften, Spijk en Heukelum. Samen met de betreffende gebiedsmakelaar kunnen we dan een eerste gespreksmoment met inwoners en betrokkenen voeren om tot een klankbordgroep te komen, zodat daarna het daadwerkelijke uitwerkingsproces kan starten.

Evaluatie

Evaluatie is voorzien via het participatieplan en bij de besluitvorming voor de pilot van 5 kansenskaarten.

Risicoparagraaf

Het uitwerken van een Kansenskaart brengt geen risico's met zich mee. De inhoudelijke informatie op de Kansenskaart kan tot onrust of speculatie leiden in de kern.

Bijlagen

1. Evaluatie kansenskaart Deil
2. Memo Generieke aanpak Kansenskaarten
3. Generieke aanpak 'communicatie en participatie bij ontwikkeling kansenskaart'